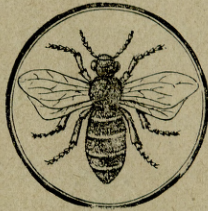

СРПСКИ ПЧЕЛАР

ИЛУСТРОВАН ОРГАН „СРПСКЕ ПЧЕЛАРСКЕ ЗАДРУГЕ“

ЗАШТИТНИК ЛИСТУ

Његова Светост Патријарх српски

Георгије Бранковић

УРЕДНИК

Јован Живановић

Бр. 9.

Чланови оснивачи „Српске пчеларске задруге у Руми“ плаћају једанпут за увек 50 круна, а редовни чланови I. реда 6 круна годишње; добивају једни и други лист бесплатно, а чланарину нека шаљу: „Управи српске пчеларске задруге у Руми“. Који нису чланови задруге а желе имати лист плаћају 6 Круна претплате.

Година
X.

ПОЗИВ.

Позивају се г. г. чланови српске пчеларске задруге на главну скупштину, која ће се држати у Руми 28. септембра (11. октобра) о. г. у 10 сати пре подне у трговишној дворници са овим дневним редом:

1. Извештај управнога одбора о своме раду у години 1905.;
2. Предлози управнога одбора;
3. Евентуални предлози, који се имају у року од 8 дана пре скупштине овом одбору поднети;
4. Разрешење старе и избор нове управе;
5. Предавања из пчеларства.

Умољава се сваки члан, да у своме месту поради, да и они, који нису чланови српске пчеларске задруге на скупштину доћи изволе, да се користе предавањима.

Из седнице управнога одбора српске пчеларске задруге држане у Руми 30. јунија (13. јулија) 1906.

Тајник:

Марко Шаула с. р.

Председник:

Др. Јован Шевић с. р.

Пчеларски календар.

Септембар.

Паше је сваки дан мање. Пчеле су престале градити саће, а матица леже све слабије, па зато је и легла све мање. Трутови су избачени а мед смештен како ће бити при руци пчелама, када настану тешки зимњи дани.

У овоме месецу преносе се кошнице на зимње пчелињаке. Сада је пренашање много лакше, јер друштва су слабија него летос, легла је мало а саће је чврсто јер време а особито ноћи захлађују. Ако није пут далек, није нужно врата скидати и велике решетке наместо њих метати на кошнице, довољно је ако лета затворимо решеткама.

У месецу августу је речено, да су главни увети за добро и срећно презимљење пчела: добра и плодна матица, јака друштва и довољно добре хране. За све то требао се пчелар до сада постарати. Ко је пропустио то учинити, може се помоћи матицама, пчелама па и медом из плетара. Прошло је време када су могле пчеле из јаја и легла изводити себи матице, јер трутова је мало а и што их има већином су малаксали, јер су их престале пчеле млечем хранити. Које кошнице имају сувише меда треба га одвадити, па додати онима, које немају.

Да нам пчеле добро презиме, треба пазити и на кошнице. Кошница треба да је свагда, а особито у зиму са свију страна добро затворена, без цукотина, да нема промахе. Једино лето мора бити и зими отворено, јер пчелама треба и у зиму много свежа ваздуха.

Неизграђене оквире треба повадити, а изграђене оставити и преко зиме у кошницама, ма не било у њима меда. Што је саћа у кошници више, тиме боље. Сувишно саће треба чувати у

добро затвореним сандуцима и до зиме барем једанпут двапут насумпорисати.

Крајем овога месеца треба престати са отварањем кошница особито положених, које се одгоре отварају, као што је и наша американка, да би пчеле још за лепих дана могле заклопац улепити.

У овом месецу бирају се плетаре за пресаде. Све оне увете, које смо казали да мора имати Ђерзонка, мора имати и плетара. Јако тешке и слабе плетаре гуше се.

Ко има залишна саћа са медом, може пчеле из плетара опити или искуцкати и преселити у Ђерзонке, те тако повећати свој пчелињак.

Ради залишних матица треба по коју лакшу плетару за младом матицом оставити, ма је пред пролеће морали мало и прихрањивати, да би могли на пролеће помоћи американкама, које случајно преко зиме остану без матице. Ко води рачуна о својим матицама и међа их сваке друге године, мало ће имати у пролеће посла са безмацима, па ће му мало требати и залишних матица, но свакако ће добро учинити ако на 50 американки остави барем 5 лакших плетара са младим залишним матицама.

Туђица је све више особито ако се још око меда ради. У том случају треба да су лета јако смештена. Судове и оквире са медом треба добро затварати, јер сада пчеле завирују у сваки закутак, па нађу мед где се пчелар и не нада. Када лет престане, треба лета отворити, али метнути за раније решетке противу мишева. Док пчеле лете, не треба се бојати мишева, али кад се пчеле смире и када их хладноћа сабије у клупче, знају мишеви да направе много штете у кошницама.

Пчелар треба колико год може да се брине за добро презимљење својих пчела, али у претераној љубави и ревности не треба да се меша у оне послове, које не може човек извести онако као саме пчеле, а то је ређање и распоређивање оквира са медом. Пчелар нека се само побрине да кошнице већ у августу имају за доста добре хране, меда или шећера, а пчелиња је брига, где ће и како ће мед или шећер сместити и распоредити, то оне боље знају него пчелар.

Догод видимо да пчеле падају на појила, треба да има у њима чисте воде, јер у јесен као и у рано пролеће стаје вода многу пчелу живота. Касно оплођене матице, хоће да дуго у јесен легу, а догод има легла у кошницама, треба пчелама воде.

Зоље треба хватати у боце са узаним грлом у које смо насули мало пива. Зоље иду радо на пиво, а пчеле не ће.

Осим зоља, пред јесен досађује пчелама јако велики вечерњи лептир курјак (мртвачка глава, *Acherontia atropos*) који се ноћу увлачи у кошнице и силян мед посиса. У трбух таког једног незваног госта стане по пуна капичица меда, а кад се узме

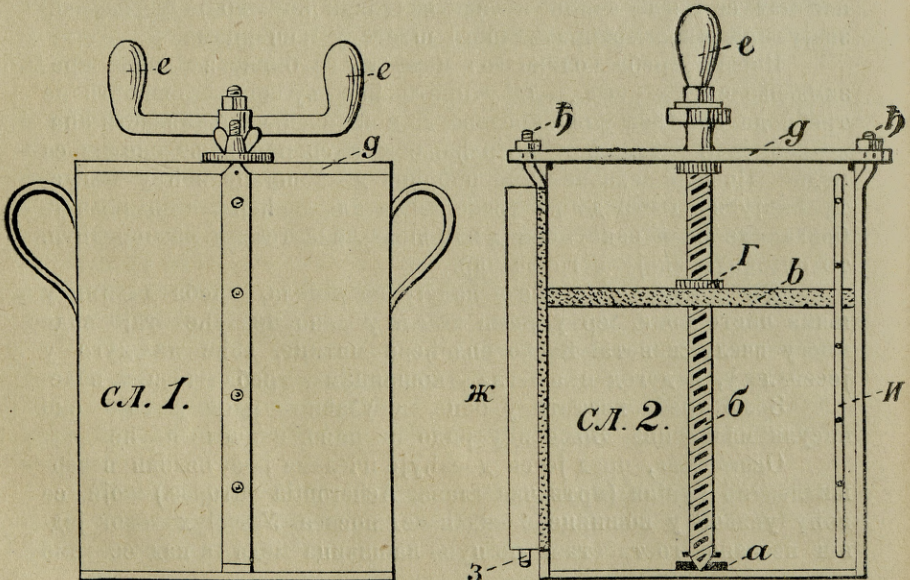
да преко ноћ по више таквих ждера у једну кошницу дође, о чем сам се прошле јесени уверио, то штета није мала, коју овај лептир пчелару и пчелама прави. Особито прошле године у месецима августу и септембру било их је овде као плеве. Да се ове арамије не могу увлачити у кошнице, треба пред вече метати на лета решетке, којима се бранимо и против мишева, јер кроз решетке (чешљева) не може се овај лептир провући. Другом приликом писаћу о овој штеточињи више.

Б. К.

Справа за топљење воштине.

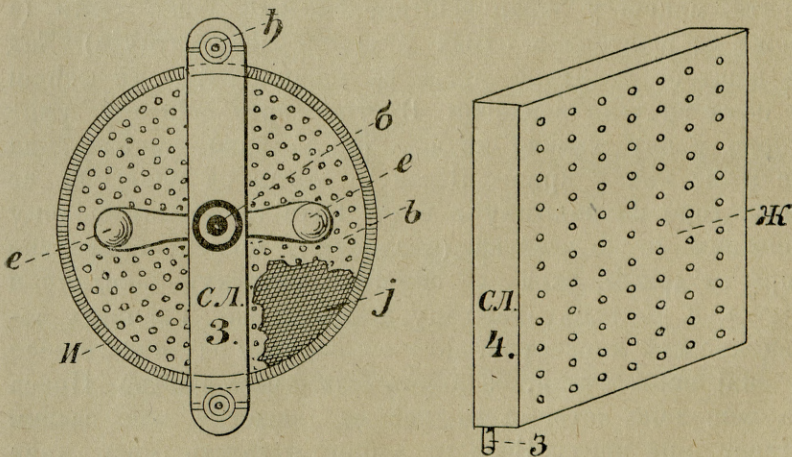
Најнеугоднији пчеларски посао јесте топљење воштине. А неугодан му је зато, што нема за њега честите справе, него се мучи са цаком и пресом. Док добије један килограм чистог воска, мора забрљати и лонце и котлове и себе, а ако је набавио какву справу за топљење воштине, морао је брзо однети на таван, јер досадашње справе нити су за рад згодне.

нити восак испеде из воштине онолико, колико се то може на обичан начин, без справе.

Има неких петнаест година, откад ја пчеларим, па ми је увек био мрзак посао то топљење. Кад имам да топим воштину, онда ми је такво неко чудно осећање, јер змам, да за килу воска морам ложити читаво по дана, ако не и више, око огњишта и лонаца. Зато сам смислио, да конструишем сам справу за топљење воштине, да помогнем ако се може и себи и другом пчелару. Проучио сам досад све системе, по којима су начињене те справе, па ми се није допадала ниједна. И ја сам узео други принцип, сасвим природан, те сам склопио тако справу за топљење воштине, која је ове године добила кр. угарски патент, а сад чека на човека, који ће је у маси изградити и пустити у пчеларски свет.

Принцип, на коме се темељи моја справа, јесте топљење воштине врелом водом. Справа је врло једноставна, то је управо комбинација лонца и пресе; с њом је врло прост и лак рад, а кад се фабрички изради, биће и много јефтинија, него што су досадање справе.

Слика 1. — изглед споља; сл. 2. — справа изнутра; сл. 3. — од горе; сл. 4. — суд, у који се скупља чист восак.

а — жабица, б — вретено, в — избушена округла плоча, г — избушени шараф, д — попречна шипка, е — мали шарафи, е — ручке од вретена, ж — сулић, у који се скупи чист восак, з — лула, и — шина, по којој се креће округла избушена плоча, ј — сито на плочи од доле.

Моја справа изгледа овако: у једном повећем лонцу је на дну на средини мала жабица, у коју пристаје вретено (шраф), које стоји вертикално у лонцу. На том појачем вретену је округла плоча гвоздена, која је управо толико широка, колики је лонац. Плоча се по вретену креће горе доле, јер у средини има издубени шараф* (Mutterschraube). Сва је плоча ситно избушена, а од доле је на њу причвршћено још и сито. И плоча и вретено учвршћени су за лонац једном попречном шипком, изнад које је крај од вретена, за који се хвата, кад хоћемо да вретено окрећемо, т. ј. да плочу спуштамо или дижемо. Са стране је лонац од горе до доле опет ситно избушен у ширини од 10—15 см. и на том месту је накаламљен мањи судић, у који се скупиља чист восак и из њега на лулу од доле цури напоље. То је у главном опис тог апарата.

Као што је апарат једноставан, тако је и рад око њега лак. Вретено се с плочом извади напоље, те остаје празан лонац. У њега улијеш воде, те кад вода почне врити, мећеш у лонац воштине, колико може стати (а може се воштина и одмах у хладну воду метнути). Кад је воштина искухана, скида се лонац с ватре, те мећеш у њега вретено с плочом. Вретено кроз воштину упрво у ону жабицу на дну, јер је тако уређено, да не може ићи у криво. Восак је лакши од воде, те се пење горе на воштину и воду. Што га је остало још у воштини, то се истиска (испресује). Окрећеш вретено горе за држак, плоча се спушта, вритискује воштину и истера и последњу капицу воска из ње. Тај чисти восак пролази кроз рупе, што су на зиду од лонца и тече у онај мањи судић, из којег излази чист напоље. Преса га тако лепо истиска, да већ на послетку иде сасвим угасит, мрк восак. Зато је добро ухватити прво први восак, који је жут као злато, који је за трговину лепо прерађен, а други восак може пчелар за се задржати, јер воска увек требаш за вештачко саће. Из тог кратког описа се види, да је и апарат једноставан и рад

* Вук каже да се у Боци зове Mutterschraube *орак*.

лак; управо га можеш свршити, да не вадиш цигарету из уста, а нити си шта забрљао, нити си се уморио.

Од досадањих справа за тај посао најсавршенија је Zeglin-ова справа. Принцип јој је топљење воштине у пари. А тај принцип баш и јесте погрешка код свих тих справа. Најприродније је, да се восак топи у води, јер задржи своју лепу жуту боју, а истопи се сав. Zeglin-ова справа дође на неких 70 круна, па ко је купио, покајао се. Сама справа није трајна, јер мора бити херметички затворена, да пара не иде напоље. Тај затвор је у овој Zeglin-овој справи од каучука, који у пари врло брзо изда, те сваки час мораш мењати на њој обруч од каучука. На мојој нема ништа да се мења. Да се восак у пари истопи, треба врло много дрва, а у мојој се поред ручка лепо стоји све, јер се восак топи при 60⁰ С. Дакле чим је вода 60⁰, восак се топи. Из Zeglin-ове справа восак тече мрк. скоро при, из моје жут као смиље. осим тога пара никад тако не одлучи восак од воштине, него много воска пропада, а кад се у води топи, па при том јсш и пресује, остаје дрожина сасвим црна, без једне капи воска.

Ко буде посетио овогодишњу септембарску загребачку изложбу и кога интересује, моћи ће моју справу видети, јер њу је послати не изложбу.

Осек.

Александар Живановић.

Зашто пчеле гоне трутове из кошнице?

(По Dr. Б. Репену)

По учењу младопчелара трутови су производ сувишнога млеча у кошници, друкчије реченс: трутови се појављују у кошници онда, када пчелиње легло није више у стању да потроши силан млеч кога пчеле продукују. По учењу младопчелара трутови трају, док траје тога сувишнога млеча, а чим млеча нестане,

нестаје и трутова. Чим је у кошници пчелиње легло кадро да потроши сав млеч, куцнуо је трутовима последњи час. Будући немају трутови најпотребније им хране — млеча, нестаје их, отпадају од пчелињег организма, као што у јесен лишће отпада са дрвећа. Тако Герстунг и младопчелари.

Старопчелари се са овим учењем младопчелара не слажу, нарочито Др. Б. Репен познати ентомолог који је и пчелар, победио ово учење младопчелара.

Да виде наши пчелари, како о тој интересантној појави у пчелињем животу мисли Др. Репен, навешћемо у изводу, како он говори и пише ради чега се трутови у кошници појављују и зашто их нестаје.

Свакојако стоји, да живот трутова стоји до тога, хоће ли их пчеле прихрањивати или не.

Да би разумели оно што пише Репен, ваља нам напоменути, да се трутови хране медом, који сами узимају из ћелица, и млечем, коју им храну дају пчеле из уста у уста. Трутови не могу да живе од самога меда, а то видимо по томе, што одмах чим их пчеле престану хранили млечем, малакшу, ма да имају у кошници задоста меда. Тако малаксале сабију их пчеле у један крај кошнице и оделе од меда да још већма изгладне, а по томе их тако малаксале из кошнице избацују.

Др. Репен каже: хоће ли пчеле хранили трутове или не, свакако је у тесној свези са инстиктом ројидбе. Када пређе пчеле воља да се роје, обично избацувају и гоне трутове, али не увек. Када је паша добра, хоће пчеле да задрже трутове, мада је и прешле ројидба. Тек када почне паше нестајати, нестаје и трутова. Из тога изводи Репен да у томе питању није главни узрок ројидба, јер ако би са престајањем ројидбе, требала да наступи смрт трутова, то би морало у ројевима одмах нестати трутова који су са ројем из маторке изишли, чим се рој у новој кошници сместио и матица почела лећи. Репен каже: „можда се то и дешава у Герстунгових пчела, које су лене на ројидбу, али код наших пчела, које се роје као бесне, то не видимо. Наши ни првенци ни

остали ројеви, дакле ни они са старим ни они са младим матицама не избацују трутове.“

Репен мисли, да до разних инстинката стоји, хоће ли пчеле гонити трутове или не. Он каже: ако првенцу, који већ има доста легла и који је почео гонити (тући) трутове, узмемо матицу и већину пчела радилица, тако да је легло у стању потрошити сав млеч који продукује оно мало пчела што смо их оставили у кошници, одмах ће пчеле престати гонити трутове. Задржаће их мада нема сувише млеча у кошници, па ако им додамо трутовско легло, храниће га и неговати. О томе се можемо уверити на свима безматкама. Јасно је дакле да трутови нису производ сувишна млеча, као што хоће Герстунг, јер овде нема ни разговора о сувишном млечу.

Дакако овај смо пример узели из безматка дакле ненормалне кошнице. Али навешћемо примере, из којих ћемо се уверити, да и у нормалним кошницама не стоји учење Герстунгово, да трутови трају док има сувише млеча у кошницама, а са нестајањем млеча нестаје и трутова.

По Репену у овом питању и процес наследства игра важну улогу. Он каже: „ако линебуршку или крањску пчелу, које се радо роје, пренесемо у Немачку, где се пчелари са немачком пчелом, која је трома на ројидбу, видећемо, да ће те пренесене пчеле, мада су промениле и климу и пашу, задржати више година своје особине. Мада нема јесење паше у крају, где смо те пчеле пренели, а кад нема паше нема ни сувише млеча, линебуршка и крањска пчела, ројиће се, лећи и отхрањивати трутове у време када немачка пчела више и не мисли на то.

Интересантно је још и ово:

Када је г. 1853. почео Ђерзон пчеларити са талијанским пчелама, требало му је ради укрштаја са немачком пчелом, што дуже одржати талијанске трутове. Али кошница са талијанским пчелама јако му је покварила рачун, јер талијанске пчеле почеше 25. јунија врло жестоко гонити своје трутове, мада је још трајала бујна паша. Да их не би све потукле, Ђерзон их је морао

нешто накупити, сместио их је у један вештачки рој и однео на други пчелињак. Ђерзон каже: „то је сигурно зато било, што ваљда у Италији у то доба пчеле избацују трутове.“ Овде смо дакле видели, како сасвим нормална кошница гони трутове, мада беше још довољно наше. Ово се сигурно десило на основу процеса наследства.

Даље прича нам Репен ово: прошле године имао сам две кошнице са мисирским пчелама (*apis fasciata*), које су од почетка месеца маја па до 24. јунија вредно легле трутове. Но када 25. јунија изненада паде температура на $+8^{\circ}$, почеше те кошнице гонити трутове, мада су напрестано прихрањиване. То гоњење трутова трајало је све до зиме. Загонетно је што је мисирска пчела и даље јако легла трутове, а уз то је непрестано трајао на легу кад јачи кад слабији бој са трутовима. И приликом узимљавања и изимљавања беше доста трутова у кошницама. — По томе се види, да се трутови не појављују у кошницама када има сувише млеча, нити их нестаје када млеча нестане. На мисирској смо пчели видели, да поред добре наше, дакле мада има увета за живот трутова, непрестано се трутови легу и непрестано их пчеле гоне.

На основу свега тога хоће Репен да докаже, да су разни познати и непознати фактори (чињенице) узрок избацивању трутова из кошница, а не само млеч, као што би хтели младопчелари.

Ђ. К.

Пчелиња куга.

(Свршетак.)

Намера ми је била да упознам наше пчеларе са овом опасном болешћу и како је Американац Мак Евоу лечи, јер ми тај начин изгледа најлакши и најприроднији.

Но будући је сваку болест па и пчелињу кугу лакше предупредити него лечити, ваља се држати ових правила:

1.) Пази да су ти кошнице увек у снази и да не гладују, јер јака кошница, која продукује довољно мравиње киселине, која је најбољи антисептични лек, не ће се лако окужити баш и да доспеју кухњи бацили у кошницу. Више пута је опажено, да су се кухње кошнице саме излечиле када је ударила бујна паша или када су пренете на добру пашу. Ђ. Лепен каже, да Хановеранци прихрањују кухње кошнице медом од хељде, у коме има највише мравиње киселине (0.170), па се пчеле саме излече, ако баш није болест сасвим отела маха.

2.) Не употребљавај ни восак за вештачко саће, а још мање мед за прихрањивање пчела, ако ниси сигуран да је пчелињак сасвим здрав, са кога восак и мед купујеш.

3.) Не дај своје кошнице ни пчеларске справе у зајам ономе, чије су кошнице кухње, а ако се појави пчел. куга у твојем крају, не дај своје ствари у послугу никоме нити од кога узајмљуј. Нужне пчеларске справе нису скупе, па зато сваки пчелар треба да има своје справе, јер прво: „без алата нема заната“ а друго: неразумна штедња у томе, може да се љуто пчелару освети.

4.) Ако знаш да је суседни пчелињак кужан, па опазиш да тај пчелар од куге угинуле кошнице држи отворене, а кухњу саће и мед оставља несклоњене да се туђе пчеле купе, опомени га, а ако није друкчије и пријави, јер такИ немариш може упропастити све суседне пчелињаке.

5.) Ако радиш око кухње кошнице своје или туђе, не отварај другу кошницу, док руке у сублимату или карболној води не опереш, а исто тако и справе, ако немаш посебних справа за кухње кошнице. Тако радећи држали су пчелари по једну кухњу кошницу у пчелињаку ради проучавања, па нису окужили остале кошнице.

6.) Немој трпети угинуло легло ни у кошници ни осим кошнице, јер мртво легло брзо пређе у трухлеж, па и ако то није куга, али је повољно земљиште за кухњи бацил.

7.) Куга се шири, што многи којима угину кошнице продаје празне кошнице и справе, мада није сигуран од какве су му болести кошнице пропале и не разбирајући много да нису можда кошнице пропале баш од пчелиње куге. Зато требамо бити особито пажљиви када купујемо старе справе или кошнице, а из крајева где се чује да има пчелиње куге не треба их узимати ни забадава. Не верујем да има пчелара, који би намерно продавао справе и кошнице са пчелињака, који је од куге пропао и на тај начин шкодио другоме пчелару, али може да се деси из незнања, за то ваља да је пажљив и онај, који старе ствари продаје и онај, који их купује.

8.) Зло је што многи пчелар крије да му је пчелињак кужан, а сам не уме да се помогне, па тражи помоћи када болест захвати цео пчелињак, дакле када је већ касно. Зато, чим пчелар опази ма и најмање што сумњиво на леглу а не уме сам да себи разјасви, ваља без оклевања да се обрати за савет и помоћ на кога искуснијега пчелара или пчеларску задругу.

9.) Трговци, који купују мед, восак и воштину, требало би да те ствари држе у добро затвореним стајама, јер међу купљеним медом и воштином може да се нађе тих ствари и из кухних кошница. Када знамо како пчеле лако осете и нађу мед и воштину и онда када су добро склоњени, јасно ће бити свакоме да таке трговине могу бити пропаст за све суседне пчелињаке. Па кад узмемо да трговаца који раде с медом особито муљаним и воштином има много више по варошима него по селима, чисто ме наводи да посумљам, да су окужени пчелињаци у Загребу, Вуковару и Руми можда страдали баш ради таких трговина тиме што су пчеле завлачећи се по такима трговинама наишле на кухни бацил и пренеле га у своје кошнице.

10.) Сваки пчелар а особито конгрес српских и хрватских пчелара и све пчеларске задруге у земљи треба да раде на томе, да се дође до пчеларскога закона уопће а посебно до закона против пчелиње куге, јер без тога све ће више имати пчелари посла а све мање успеха у борби против љуте болести пчелиње куге.

Написао сам ово, да упознам наше пчеларе са овом опасном болешћу и како Американци ту болест лече, а на нашим пчеларима је, који имају несрећу познавати ту немилу гошћу, да у своје време јаве, јесу ли тим американским начином покушали лечити своје кошнице и са каквим успехом.

1./XII. 1904.

Ђ. Коларовић.

† Светозар Бугарски

Светозар Бугарски, један од најстаријих рационалних пчелара у Срба преминуо је у својој 73. години. Био је службеник у Сенти и забављао се пчеларством од 1876 године. По двије хиљаде круна добивао је од пчеларења. Године 1885. добио је од 55. ђервон-24 метарске центе меда — као што је сам писао у „Пчели“, од год. 1885. У „Пчели“, која је излазила у Биограду има два дописа његова из Сенте. Ти су дописи врло интересантни. Из њих се види како је корисна економска грана пчеларство и како је покојник занесен био за пчелу и пчеларство, а и како је од благодатнога утјецаја био његов лијепо уређен пчелињак на околину његову око Сенте. На многим изложбама излагао пчелиње производе и пчеларске ствари, за што је био награђиван дипломама и златним медаљама. Кад је у пошљедње вријеме ударила пчелиња паша у Сенти натраг, преселио се у Турску Кањџу. Кад би се нашао који од наших ученика, који је слушао пчеларство у карловачкој богословији, те написао животопис покојников и послао нам слику његову, ми бисмо радо донијели и једно и друго у „Српском пчелару“.

Лака му земља, вјечна му памет!

Уредн.

П а б и р ц и.

Предавања што ће се држати на конгресу хрват. и срп. пчелара у Загребу:

1. Јован *Живановић* из Карловаца: О Ханемановој решеци.
2. Иван *Маширевић* из Карловаца: О подизању и унапређивању пчелиње паше.

3. Стјепан *Деан* из Нове Градишке: Унапређење рацијоналног пчеларства у народу.

4. Стојар *Савић* из Бјелопоља: Треба ли и у најсиромашнијим крајевима Хрватске његовати пчеларство; може ли успијевати, и ако не успијева, што би се могло урадити, да напредује?

5. Марко *Шаула* из Руме: О меду. Намењено слушаоцима не-пчеларима.

6. Ђорђе *Коларовић* из Вел. Радица: Рђав црв. Тко га ле-же и како ћемо помоћи кошници са рђавим црвом?

7. Квирич *Броз* из Загребца: Антун Јанка као рацијоналан пчелар.

8. Мато *Вохалски* из Хртковаца: Која средства стоје пчелару на располагање, да получи што бољи успех у пчеларству?

— Професор Масалонго и Dr. Г. Дајино, талијански лијечници лијече јектику шећером. Од 100—500 грама шећера поједу болесници дневно. Шећер их угоји тако да за два до три мјесеца одебљају до 15 кила. У гдјекојим случајевима буде болесник тежи за дан него што је поио шећера. Пчелари на ово кажу, да је мед инвертован да је већ сварена храна, да иде директ у крв, те да би на болесника утјерао још интензивније и успјешније. Мед је зацијело љековит, као екстракт из свакојаких биљака.

△ Чета Мијатовић у својој расправи „ко је краљица Јелена?“ каже, да му је кнез Стево Вукотић ађут. кнеза Николе причао, да у брдима црногорским изнад приморја има једно место, које и данас носи насив „уљаници краљице Јелене“. (краљица Јелена о којој је овде реч, била је жена краља Уроша I. а мати краља Драгутина и Милутина.) Летопис књ. 217. стр. 6.

△ Наредба земаљс. владе бр. 83353.—1901. наређује да т. зв. „гвирц“ не сме имати више од 6% алкохола. Под „гвирцом“ разуме „пиће произведено из пчелињег меда и воде вријењем без икакве ине примјесе“. Ко буде продавао гвирц јачи него што је овде наређено или буде у њега још штогод мешао осим воде и меда, казни се глобом од 100 К. или 14 дана затвора.

△ Како ћемо наћи изгубљену матицу? Пчелар нигда не може наћи матицу тако лако као саме пчеле. Зато ако нам приликом прегледавања кошница случајно одлети матица или се изгуби, треба са онога оквира на којем је била матица, пчеле стрести ван кошнице а кошницу затворити. Пчеле ће брзо осетити и наћи своју изгубљену матицу. Ако је на земљи скупиће се у гомили око ње, а ако је на грани, скупиће се као ројче око ње.

△ Вреди ли сакупљати и топити труње из кошница? У чланцима „О труњу“ који су излазили пре 3 године у овоме листу, речено је да труње треба купити и топити, јер се из њега добива прилично воска. То исто потврђује и Др. Шретер профес. ботанике у Цириху. Он је испитивао труње из кошница и нашао је, да у труњу осим осталог, има преко 38% воска. Вредно је дакле особито на већим пчелињацима труње купити и топити.

△ Да се рој не враћа на грану са које смо га стресли. Као што пчела воли мирис од лимунике, матичњака, жалфије и т. д. исто тако не трпи мирисе од неких биљака, као од апте, зове, коприве, бела и црна лука, пелена и т. д. Да нам се рој не враћа на грану са које смо га стресли, треба на њу метнути мало од тих пчелама несносних биљака. Кажу да ће туђице престати наваљивати, ако на лето нападнуте кошнице метнемо који стручак пелена. Може се покушати.

△ Да пчеле мање боду. Свако друштво има свој мирис по којем се једно од другог распознаје. Па будући и руке пчеларева мирису на оно друштво око кога је радио, није чудо што се у другој кошници пчеле раздраже када почне око њих радити. Зато ко се боји жаока, нека опере руке када прегледа једну кошницу, а пре него што отвори другу.

△ У чланцима „О жаоци и отрову пчелњем“ у VII. год. овога листа, било је говора и о томе, како неки људи не могу да да поднесу испаравање из јаких кошница, које је пуно пчелињег отрова. Одмах чим отворе кошницу, спопадне их кихање и јаки кашаљ тако да нису у стању радити око кошница. Сада читамо у једном страном листу, где неки пчелар пита уредништво : како да сачува врат и нос од испаравања пчелињег отрова. јер овога пролећа више пута хтео је да се угуши када је радио око кошница. И из овога се види како отров пчелињи, који се испарава особито из јаких кошница, различно утече на слузне коже у носу и грлу код разних људи.

△ Још Берлепш и Фогел називали су рој „организмом.“ Дакле није Герстунг први који рој тако назива.

△ Читај и диви се! Уредник једних пчеларс. новина наишао је негде на оглас, где неки апотекар пчелар нуди 9 ♂ — 5 кгр. чиста меда за 7 марака (око 8 К 40 п.) заједно са кантицом. Тако јефтина (?) цена толико је задивила тога уредника, да је и у својем месту донео тај оглас и упозорио на њега своје читаоце са речима

„читај и диви се!“ — Када би тај уредник чуо како буд зашто наши пчелари више пута готово намећу свој красни мед, зацело би пао са столице.

△ Немечка централна пчеларска задруга има 26 подзадруга а 40.000 чланова. Ту се да нешто радити.

△ Нова пчелиња болест. Поодовна се пише по пчеларским новинама о новој пчелињој болести, коју су назвали „црно легло“ Од ове болести легло (црв) поцрни али не прелази у трухлеж и нема смрада као код пчелине куге (чуме), него се стврдне, и црви као мале мумије леже у ћелицама, а када их сатремо претворе се у прах. Болест ова прелази са кошнице на кошницу, па за то су неки држали да је то пчелиња куга, а неки су је држали за нову, али ипак опасну болест. За сигурно није се знало од чега та болест долази. Зато је Др. Б. Репен послао „црно легло“ да се испита у бијолошком заводу у Далему, одакле је добио одговор, да је узрок болести гљивица *Aspergillus fumigatus* Fresenius Будући је болест нова али свакајак кужна, то исти завод за сада не зна поуздана лека, него препоручује снајивање или закопавање свега што је у кошници. За кошнице пак да би се могле опет употребити пошто се добро споља и изнутра раскуже и добро проветре. Будући ова гљивица хоће да изазове упалу слузних кожица и у човека, то се препоручује највећа пажљивост и чистоћа Тако пише Др. Репен.

△ Ђерзон каткад може да се предигне из кревета и да одмили до својих пчелица.

△ Нови и стари мед не ваља мешати, јер одмах настаје врење.

△ Пчелар више пуга мора да убија матице. Матицу ћемс као и друге инсекте најлакше и најбрже убити, ако јој јако стиснемо надгрудник.

За све што се тиче администрације од 1. јануара 1903. треба се обраћати на „Српску пчеларску задругу у Руми“. Рукописе, књиге и листове у замену и друго што се тиче уредништва, треба шилати на: Уредништво „СРПСКОГА ПЧЕЛАРА“ у Карловце.

Власник и издавалац Српска Пчеларска задруга у Руми.

Штампа Српске Манастирске Штампарије 1906. — 518.